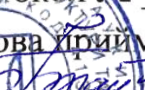

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

“СХВАЛЕНО”

на засіданні приймальної комісії
ДУІТ

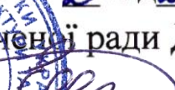

Протокол № 2 від 01.01 2022 р.
Голова приймальної комісії
 Надія БРАЙКОВСЬКА

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні вченої ради
ДІВТ ДУІТ

Протокол № 2 від 20.01 2022 р.
Доклад вченої ради ДІВТ ДУІТ
 Олена ДАКІ

ПРОГРАМА

ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (співбесіди) З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

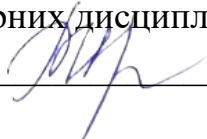
для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

Програма вступного випробування (співбесіди) з української мови для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 271 «Морський та внутрішній водний транспорт».

Ізміл: ДІВТ ДУІТ, 2022 . 18с.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін _____ Олена МЕДВЕДЄВА

Старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін _____ Інна Рябчук

Програму схвалено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від « 15 » січня _____ 2022 року № 6

Голова предметної екзаменаційної комісії з української мови _____ Руслана МЕЛЬНИКОВА

В.о. завідувача кафедри соціально-гуманітарних дисциплін _____ Олена БАЙРАМОВА

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	5
III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ	6
IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	16
V. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	17

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Складання вступної співбесіди з української мови передбачено для тих категорій вступників на навчання в ДІВТ ДУІТ, яким надано право на участь у конкурсному відборі за спеціальними умовами згідно до Правил прийому до ДУІТ.

Метою вступної співбесіди з української мови є виявлення рівня сформованості знань і практичних навичок абітурієнта з української мови, визначених Державним стандартом освіти та чинною програмою для 11- річної школи.

Програма вступної співбесіди містить зміст навчального матеріалу і вимоги до загальноосвітньої підготовки абітурієнтів. У змісті навчального матеріалу вказано теоретичний матеріал з основних змістових розділів, які підлягають перевірці, та знання і практичні навички в межах визначених тематичних розділів. Вимоги до знань, умінь і навичок орієнтують вступників на результати, будуть об'єктом контролю й оцінювання знань під час вступних випробувань.

Відповідно до правил прийому до ДУІТ результати вступної співбесіди у передбачених цими правилами випадках, будуть оцінюватись за шкалою від 100 до 200 балів.

Програму розроблено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів та Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні співбесіди в ДІВТ ДУІТ при вступі на навчання за спеціальними умовами проводяться за розкладом , визначеним Відбірковою комісією.

Абітурієнти, допущені до складання вступних випробувань у ДІВТ ДУІТ, які не з'явилися для проходження вступної співбесіди відповідно до розкладу і не надали документального підтвердження поважності причини своєї неявки, втрачають право на зарахування за результатами вступного випробування.

Співбесіда при вступі на навчання за спеціальними умовами проводиться у формі усного опитування абітурієнта. Питання для проведення вступної співбесіди з української мови вміщено у білетах, укладених на підставі Програми вступного випробування (співбесіди) з української мови і містять п'ять теоретичних питань.

Під час вступних співбесід, що проводяться в ДІВТ ДУІТ, вступникам заборонено використання мобільних телефонів та інших технічних засобів, паперових та електронних джерел інформації тощо. Вступники, помічені у порушенні цієї вимоги, а також у користуванні підказками та інших порушеннях дисципліни й норм академічної доброчесності, відстороняються від участі у вступних випробуваннях (про що екзаменатори складають відповідний протокол) і втрачають право на зарахування в ДІВТ ДУІТ за вступними випробуваннями.

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
<p>1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія</p>	<p>Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i>. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови</p>	<p><i>Абітурієнт повинен (повинна) вміти:</i> Розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i>. Наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм. Розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила</p>
<p>2. Лексикологія. Фразеологія</p>	<p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні</p>	<p>Пояснювати лексичні значення слів; добирати до</p>

	<p>слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми</p>	<p>слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні</p>
<p>3. Будова слова. Словотвір</p>	<p>Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова</p>	<p>Відділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні</p>
<p>4. Морфологія 4.1. Іменник</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах)</p>	<p>Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями</p>
<p>4.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняння</p>

	Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників	якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; відмінювати прикметники; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; добирати потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні, правильно утворювати й писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник,	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати часи й способи дієслів; використовувати один час і спосіб у значенні іншого; відрізняти правильні

	<p>форми на <i>-но, -то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i>.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів.</p> <p>Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізнити їх від дієприслівників), визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні.</p> <p>Розпізнавати дієприслівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
4.6. Прислівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на <i>-о, -е</i>, утворених від прикметників і дієприкметників.</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізнити правильні форми прислівників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>

	Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	
4.7. Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.</p> <p>Частка як службова частина мови. Правопис часток</p>	<p>Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні.</p> <p>Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні.</p> <p>Розпізнавати частки; правильно писати частки</p>
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення.	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення	Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю

	забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)	необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно

	з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)	використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляти розділові знаки, будувати схему такого речення
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами	Розпізнавати складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення;

	складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні	комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопірядне речення	Складнопірядне речення, його будова. Головна й пірядна частини. Пірядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопірядному реченні. Основні види пірядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопірядні речення з кількома пірядними, розділові знаки в них	Розпізнавати складнопірядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопірядних речень з кількома пірядними, відобразити її в схемі складнопірядного речення; визначати основні види пірядних речень, типи складнопірядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопірядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопірядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості

безсполучникового зв'язку		речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів,	Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінювати прочитане. Аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів. Будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. Уміти формулювати,

	типів, жанрів мовлення	добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. Знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання
--	------------------------	---

IV. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Білету для проведення вступної співбесіди з української мови містять чотири питання.

Відповідь на кожне питання оцінюється окремо згідно з наступною шкалою оцінювання.

1. **Відповідь на питання оцінюється в 50 балів**, якщо вона відповідає наступним вимогам: вступник глибоко і в повному обсязі володіє програмним матеріалом, грамотно, вичерпно та логічно викладає його в усній формі. При цьому знає рекомендовану літературу, виявляє творчий підхід і правильно обґрунтовує прийняті рішення, добре володіє різносторонніми вміннями та навичками при виконанні практичних задач.

2. **Відповідь на питання оцінюється в 40 балів**, якщо вступник знає програмний матеріал, грамотно і за суттю викладає його в усній формі, припускаючи незначні неточності в доказах, трактовці понять та категорій. При цьому володіє необхідними вміннями та навичками при виконанні практичних задач.

3. **Відповідь на питання оцінюється в 30 балів**, якщо вступник знає тільки основний програмний матеріал, припускає неточності, недостатньо чіткі формулювання, непослідовність у викладанні відповідей в усній формі. При цьому нетривке володіння вміннями та навичками при виконанні практичних занять.

4. **Відповідь на питання оцінюється в 20 балів**, якщо вступник не знає певної частини програмного матеріалу. При цьому припускає деякі помилки в доказах, трактовці понять та категорій, але володіє основними вміннями та навичками при виконанні практичних задач.

5. **Відповідь на питання оцінюється в 10 балів**, якщо вступник не знає значної частини програмного матеріалу. При цьому припускає принципові помилки в доказах, трактовці понять та категорій, виявляє низьку культуру оформлення знань, не володіє основними вміннями та навичками при виконанні практичних задач. Вступник відмовляється від відповіді на контрольні запитання.

Максимальна кількість балів вступної співбесіди становить 200. Прохідний мінімальний бал вступної співбесіди становить 100. Якщо вступник отримав за відповідь на вступній співбесіді менше 100 балів, він (вона) не рекомендується до зарахування на навчання

V. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту). Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. К.: Грамота, 2019. 208с.
2. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту). Підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. К.: Грамота, 2019. 208с.
3. Авраменко О., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. К.: Книголав, 2018. 176с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ : Перун, 2003. 1440 с.
5. Гринчишин Д.Г., Сербенська О.А. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. К. : Освіта, 2008. 320 с.
6. Дияк О. В. Довідник для абітурієнтів та школярів з української мови : навч. посіб. / О. В. Дияк, В. М. Прудка. К. : Літера ЛТД, 2010. 408 с.
7. Заболотний О.В., Заболотний В.В. ЗНО + ДПА 2020. Українська мова і література. Повний курс підготовки Літера ЛТД 2019 р. 432 ст.
8. Зубков М. Г. Українська мова : Універсальний довідник / М. Г. Зубков. – 3-тє вид., випр.і доп. Харків : Школа, 2006. 496с.
9. Івченко А. Новий орфографічний словник української мови Видавництво Навчальна книга Богдан 2007. 712 с.
10. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум. К. :Вища школа, 2008.414с.
11. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: Навчальний посібник К. :Вища школа, 2007. 303с.
12. Лозова Н.Є. Дзвона чи дзвону? або -а (-я) чи -у (-ю) в родовому відмінку: Словник- довідник / Н.Є. Лозова, В.Б. Фридрак. Київ : Наук. думка, 2007. 168 с.
13. Полюга Л. М. Словник українських синонімів і антонімів / Л. М. Полюга; НАН України; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Київ : Довіра, 2007. 575 с.
14. Савченко І. С. Практикум з орфографії, лексикології, фразеології, лексикографії української мови : навч.-метод. посіб. / І. С. Савченко, В. В. Шляхова. Черкаси : ІнтролігаТОР, 2011. 143 с.
15. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – 3 тє вид., випр. Київ : Знання, 2006. 367с.
16. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання». Фоліо,2012. 623с.
17. Сучасний орфографічний словник / Уклад. Петровський О.Ю. Х., 2007. 1248с.
18. Сучасний російсько-український словник: 160 000 слів /Уклад. Зубков М.Г. Х., 2008. 688 с.
19. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. – стереотип. вид. Київ : Наукова думка, 2004. 240 с.

20. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / М. І. Фурдуй; за ред. В. В. Різуна. К. : Либідь, 2004. 272 с.

21. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібник. К.: Вища шк., 2006. 326 с.

22. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови 4-те вид. К.: Освіта, 2000. 254 с.

23. Ющук І.П. Українська мова. Вправи. Навчальний посібник К.: Либідь, 2009. 368 с.